

Patiënteninformatie

Dotterbehandeling/FFR-meting in Arnhem (poliklinisch)

Inleiding

De cardioloog heeft u aangemeld voor een FFR-meting en/of dotterbehandeling in Rijnstate in Arnhem. In dit document kunt u lezen wat u kunt verwachten bij een FFR-meting of dotterbehandeling. De voorbereidingen en nazorg van een FFR-meting zijn hetzelfde als bij een dotterbehandeling. Waar dotterbehandeling geschreven staat, kunt u ook FFR-meting lezen.

In de tekst ziet u af en toe een kader. Hierin staat wat u zelf kunt doen om de opname zo goed mogelijk te laten verlopen.

Met deze informatie willen we u stimuleren en uitnodigen om mee te denken over uw behandeling tijdens de gesprekken met de cardioloog, verpleegkundig specialist/physician assistant (PA) en verpleegkundigen. We adviseren u om dit document goed door te nemen en eventuele vragen te noteren. Stel ze gerust aan de medewerkers van de polikliniek cardiologie, u kunt ons bellen op (0318) 43 43 45.

Wanneer u in de komende tijd merkt dat zaken die beschreven staan niet aan de orde komen, bespreek dit dan met de cardioloog, verpleegkundig specialist/physician assistant (PA) of verpleegkundige.

Iedere patiënt is anders. Daarom kan het voorkomen dat het bij u anders gaat dan wat u heeft gelezen. De cardioloog bespreekt uw persoonlijke situatie met u.

Inhoudsopgave

1. Aanmelding voor FFR-meting en/of dotterbehandeling
2. Thuis wachten op uw dotterbehandeling
3. Voorbereiden op de dotterbehandeling
4. Opname dotterbehandeling
5. Richtlijnen na ontslag
6. Hartrevalidatie
7. Meer informatie

1. Aanmelding voor FFR-meting en/of dotterbehandeling

U heeft een hartkatheterisatie gehad. Hieruit blijkt dat een FFR-meting en/of een dotterbehandeling nodig is. De cardioloog meldt u hiervoor aan.

FFR-meting

FFR staat voor Fractional Flow Reserve. Een FFR-meting is een onderzoek naar de vernauwingen van de kransslagaders. Door dit onderzoek komen we erachter wat het gevolg is van de vernauwing. Als er onvoldoende doorstroming is van het bloed en u heeft klachten, dan volgt vaak aansluitend een dotterbehandeling.

Via de arm of lies wordt een katheter (dun slangetje) in de slagader gebracht en doorgeschoven naar uw hart. Met behulp van een katheter met een druksensor meet de arts de bloeddruk op verschillende plaatsen in uw kransslagaders. Tijdens het onderzoek krijgt u het medicijn Adenosine toegediend. Dit zorgt ervoor dat het hart flink moet werken. U kunt dit voelen door een warm of beklemmend gevoel op de borst.

De arts meet de bloeddruk voor en achter de vernauwing. Hij vergelijkt de metingen met elkaar en stelt vast of de vernauwing nog voldoende bloed doorlaat. Onvoldoende doorstroming op de plaats van de vernauwing veroorzaakt klachten. Deze informatie is belangrijk om de juiste behandeling te bepalen.

Het onderzoek duurt maximaal 1 uur. Als er aansluitend een dotterbehandeling nodig is, duurt de behandeling langer.

Dotterbehandeling

Door middel van een dotterbehandeling probeert de cardioloog de vernauwing in de kransslagader op te heffen. Meestal wordt via de pols, maar soms ook via de lies, een ballonkatheter in de kransslagader gebracht. Als de ballon wordt opgeblazen, kunt u kortdurend pijn op de borst krijgen. Meestal vertelt de cardioloog dit vooraf. De opgeblazen ballon drukt de vernauwing weg.

Tijdens de behandeling beslist de cardioloog of u een metalen kokertje krijgt (ook wel een stent genoemd). Als u een stent krijgt, heeft u extra medicatie nodig. De behandeling duurt 1,5 tot 2 uur. De totale opnameduur is bij een spoedig verloop 1 tot 3 dagen.

De cardioloog en/of de verpleegkundig specialist/physician assistant (PA) geeft u verdere informatie over de dotterbehandeling. De link naar de folder vindt u achterin dit document.

Dat u een dotterbehandeling krijgt, roept waarschijnlijk vragen en emoties bij u op. U kunt dit met de verpleegkundige, cardioloog en/of de verpleegkundig specialist/physician assistant (PA) en uw naasten bespreken.

Locatie

Dotterbehandelingen vinden niet plaats in Ziekenhuis Gelderse Vallei. Wanneer u in overleg met de cardioloog besluit om u te laten dotteren, zal de cardioloog u aanmelden in Arnhem, Nieuwegein of Nijmegen. Heeft u voorkeur voor een bepaald ziekenhuis, dan kunt u dit bespreken met uw cardioloog.

Aanmelding

De aanmelding voor de dotterbehandeling bij het andere ziekenhuis gebeurt door middel van een brief van de cardioloog met daarin de uitslagen van de onderzoeken die bij u zijn gedaan en het advies tot de dotterbehandeling. De secretaresse stuurt de brief en alle aanvullende gegevens op naar het andere ziekenhuis.

Er zijn in de andere ziekenhuizen een hartteam en een dotterteam aanwezig. Zij vergaderen op verschillende momenten per week.

- Nieuwegein: hartteam elke dag, dotterteam 1x per week.
- Arnhem: hartteam 3x per week, dotterteam elke dag.
- Nijmegen: hartteam 1x per week, dotterteam elke dag.

Een team bestaat uit cardiologen en hartchirurgen. Het team kan het advies van uw cardioloog overnemen of een andere beslissing nemen. Eerst zal het andere ziekenhuis uw aanmelding moeten accepteren voordat het met u een datum afspreekt. Soms wil het team aanvullend onderzoek doen en daarna uw situatie opnieuw bespreken. Helaas is het niet in alle situaties mogelijk om te dotteren. In dat geval bekijkt men welke alternatieven er zijn. De uiteindelijke beslissing krijgt u persoonlijk te horen.

2. Thuis wachten op uw dotterbehandeling

Naar aanleiding van uw hartkatheterisatie en uw klachten heeft de cardioloog besloten om u thuis te laten wachten, totdat duidelijk is of u voor de dotterbehandeling in aanmerking komt. Hoelang de wachttijd is, hangt af van verschillende factoren.

Als u door Rijnstate geaccepteerd bent voor de dotterbehandeling, ontvangt u van de polikliniek cardiologie een brief.

De planning

Als u geaccepteerd bent voor de dotterbehandeling, komt u op de *wachtl*ijst te staan van Rijnstate. Deze wachtl*ij*st varieert. Soms is de wachtt*ij*d zo kort dat u erg snel aan de beurt bent, maar het kan ook zijn dat het langer duurt. Meestal worden de dotterbehandelingen binnen een maand na de acceptatie ingepland.

Als wachten lang duurt...

Voor uw gevoel kan het zijn dat u lang moet wachten. U mag erop vertrouwen dat deze wachttijd geen medische problemen veroorzaakt. Met medicijnen houden we uw klachten zoveel mogelijk onder controle. We geven u het advies om het thuis rustig aan te doen totdat u gedotterd bent. Luister goed naar wat uw lichaam aan kan en neem tijdig uw rust.

Aandachtspunten

Bij toename van klachten neemt u contact op met uw huisarts of belt u de huisartsenpost. Geef aan dat u op de wachtl*ij*st staat voor een dotterbehandeling.

Als u niet binnen zes weken opgeroepen bent door Rijnstate, neem dan contact op met de polikliniek cardiologie van Ziekenhuis Gelderse Vallei. Ook voor vragen kunt u bellen naar de polikliniek cardiologie, (0318) 43 43 45.

3. Voorbereiden op de dotterbehandeling

Hieronder staat welke voorbereidingen er nodig zijn voor de dotterbehandeling. Het is ook belangrijk dat u de informatie doorneemt die u van het andere ziekenhuis krijgt opgestuurd. Leest u dit vooraf aandachtig door. Dan bent u zo goed mogelijk voorbereid.

Onderzoeken

Vooraf krijgt u altijd de volgende onderzoeken:

- Meting bloeddruk, pols en temperatuur
- hartfilmpje (ECG)
- bloedafname

Medicijnen

Wanneer u bloedverduunners gebruikt, wees extra alert op de richtlijnen van het andere ziekenhuis. U krijgt een brief thuisgestuurd met zo nodig nieuwe recepten.

U kunt uw andere medicijnen gewoon blijven gebruiken, tenzij de cardioloog anders met u heeft besproken.

Heeft u diabetes en gebruikt u Metformine/Glucophage? Dan kan het zijn dat u hier tijdelijk mee moet stoppen, afhankelijk van uw nierfunctie. 48 uur ná het onderzoek mag u het weer gebruiken.

Wat neemt u mee?

Wanneer u opgenomen wordt is het verstandig om het volgende mee te nemen:

- een recente medicijnlijst en uw eigen medicijnen voor drie dagen,
- nachtkleding en pantoffels/slippers,
- toiletartikelen.

Heeft u de afgelopen drie maanden een hartkatheterisatie via de lies ondergaan waarbij er een closure device is geplaatst? Dit is een plugje dat binnen 90 dagen oplost. Neemt u dan het patiëntenkaartje van de closure device mee naar het ziekenhuis om te laten zien bij uw opname.

Contrastvloeistof

Tijdens de dotterbehandeling wordt er contrastvloeistof gebruikt. Deze vloeistof heeft invloed op de werking van uw nieren. Aan de hand van uw bloedwaarden besluit de arts of u een dag voor het onderzoek wordt opgenomen. U krijgt dan vóór en na de dotterbehandeling een vochtinfuus ter bescherming van de nieren.

Bent u allergisch voor contrastvloeistof en/of jodium, zeg dit dan duidelijk vóór het onderzoek.

4. Opname dotterbehandeling

U krijgt via Rijnstate in Arnhem alle informatie over de datum en het tijdstip waarop u zich moet melden.

- De voor- en nazorg wordt in Arnhem uitgevoerd en u komt niet in Ziekenhuis Gelderse Vallei.
- Op de dagbehandeling in Arnhem is het niet mogelijk om u te laten vergezellen. Op deze afdeling kunt u ook geen bezoek ontvangen.

5. Richtlijnen na ontslag

Vaak zijn er veel praktische vragen als u naar huis mag. Daarom volgen hieronder enkele richtlijnen. We raden u aan om in de eerste week niet uw fysieke grenzen op te zoeken en niet zwaar te tillen.

Indien u een hartinfarct en een dotterbehandeling heeft gehad, gelden de richtlijnen voor na een hartinfarct, zie folder 'Richtlijnen na ontslag hartinfarct'.

Aandachtspunten

- Span u thuis niet te veel in. Een grote inspanning kan leiden tot een nabloeding.
- Alcohol drinken mag, maar niet te veel (1-2 glazen per dag) Gebruikt u antistollingsmiddelen en bent u onder controle bent van de trombosedienst? Vertel daar dan dat u alcohol drinkt.
- Roken wordt met klem afgeraden.
- Eet gevarieerd en gezond. Gebruik niet te veel vet en zout. Doet u mee aan de hartrevalidatie? Dan geeft de diëtist hierover nog meer informatie.

Medicijnen

Gebruik uw eigen medicijnen weer zoals u gewend was om in te nemen, tenzij anders is afgesproken. Uw huisarts ontvangt per e-mail een ontslagbrief met hierin de actuele medicatie.

Als de Metformine/Glucophage voor de dotterbehandeling is gestopt, kunt u daar 48 uur na de ingreep weer mee starten.

Activiteiten

- U kunt 24 uur na de dotterbehandeling weer douchen.
- Als de dotterbehandeling via de lies heeft plaatsgevonden, wees dan de eerste dagen voorzichtig met traplopen.
- Als de dotterbehandeling via de pols heeft plaatsgevonden, ontzie de eerste dagen dan de pols. U kunt de mitella nog enkele dagen langer blijven dragen.
- Licht huishoudelijk werk mag u weer doen 1 dag na ontslag.
- Zwaar huishoudelijk werk, tillen of duwen mag u pas weer doen 1 week na de dotterbehandeling.
- Wandelen 1 dag na ontslag.
- Fietsen weer na 2 dagen.
- Autorijden 1 dag na ontslag. Het kan zijn dat u een ander advies heeft gekregen, bijvoorbeeld als u een hartinfarct hebt doorgemaakt.
- Werken in overleg met de cardioloog/bedrijfsarts.
- Sporten mag u (na de poliklinische fietstest) rustig weer opbouwen in overleg met de hartrevalidatie.

- De dag van en na uw ontslag is het niet mogelijk om te vrijen. Daarna is vrijen gewoon mogelijk.
- Vakantie in binnen- of buitenland kan doorgaan, in overleg met de cardioloog.
- U voelt zelf het beste aan wat u aankunt, forceer dit niet en neem voldoende rust.
- Probeer met uw naasten open over problemen en angsten te praten. Wanneer u vragen heeft of u ervaart psychische klachten vanwege uw hartaandoening, dan kunt u dit bespreken met de medewerkers van het hartrevalidatieteam, de cardioloog en/of uw huisarts.

Nazorg

Houd het wondje in de lies of op de pols de eerste dagen goed in de gaten. Neem contact op met uw huisarts of in de avond/weekend met de huisartsenpost in geval van:

- nabloeding/verandering van blauwe plek
- ontstaan van een harde schijf of bobbel
- toename roodheid of warmte
- toename van pijn
- blijvende gevoeligheid
- verdoofdheid of tintelend gevoel

Neem contact op met uw huisarts of in de avond/weekend met de huisartsenpost in geval van:

- koorts of rillingen
- pijn op de borst

Instructies als u een closure device (plugje) in de lies heeft gekregen:

- Houd de lies droog en schoon.
- Draag geen strak zittende kleding of ondergoed. Dit kan de huid irriteren voordat deze hersteld is.
- Wacht met in bad gaan 3 tot 5 dagen of totdat de huid goed genezen is.
- Verwijder de pleister na een dag, maak de huid schoon met milde zeep en water. Droog voorzichtig af en breng eventueel een nieuwe pleister aan totdat de huid genezen is.
- U kunt een kleine knobbel/zwelling en of lichte gevoeligheid in de lies voelen.
- Pas uw activiteiten gedurende 3 tot 5 dagen aan. Niet persen en niet zwaarder tillen dan 2,5 kg. Anders kunt u een nabloeding krijgen.
- Bij hoesten, niezen of persen: ondersteun de lies door op de lies te drukken met de palm van de hand.
- Draag de patiëntenkaart 90 dagen bij u, totdat de closure device is opgelost.

6. Hartrevalidatie

Een dotterbehandeling is niet niks. Problemen met uw hart kunnen u angstig en onzeker maken. U kunt minder vertrouwen krijgen in uw lichaam. Allerlei vragen kunnen u bezighouden. Daarom bieden we u hartrevalidatie aan.

Het is bewezen dat hartrevalidatie mensen helpt om te leren omgaan met lichamelijke klachten en de angst en onzekerheid om deze klachten opnieuw te krijgen. Hartrevalidatie draagt bij aan een betere conditie, een gezonde leefstijl en bewustwording hiervan. Ook kan het hartrevalidatieprogramma u (en uw naasten) steun en begeleiding bieden.

Bij de hartrevalidatie staat er een team van deskundigen om u heen, zoals een fysiotherapeut, cardioloog, diëtist, medisch maatschappelijk werker, verpleegkundig coördinator en een medisch psycholoog.

Al tijdens uw opname maakt u kennis met één van de verpleegkundigen van de hartrevalidatie. U krijgt een mapje met informatie over de hartrevalidatie. Als u naar huis gaat, krijgt u een eerste afspraak mee voor een intakegesprek bij de verpleegkundige van de hartrevalidatie.

Het programma stemmen we zoveel mogelijk af op uw behoeften en wensen. Dan heeft u er het meeste voordeel van.

7. Meer informatie

Als u na het lezen van deze informatie en de folders nog vragen heeft, neem dan gerust contact op.

Polikliniek cardiologie: (0318) 43 43 45

Afdeling cardiologie: (0318) 43 47 12

Heeft u vragen over het revalideren, neem dan contact op met het hartrevalidatieteam via hartrevalidatie@zgv.nl of bel: (0318) 43 38 43.

Op werkdagen bereikbaar van 9.00 - 16.00 uur.

Andere belangrijke telefoonnummers

Uw eigen huisarts:

Huisartsenpost Gelderse Vallei: (0318) 43 44 44

Alarmnummer: 112

Ziekenhuis Gelderse Vallei: (0318) 43 43 43

Informatielijn Nederlandse Hartstichting 0900 - 3000 300

Patiëntenvereniging Harteraad 088 - 1111 600

Websites

Ziekenhuis Gelderse Vallei

<https://www.geldersevallei.nl/patient/behandelingen/dotterbehandeling-hart/>

Rijnstate Arnhem

<https://www.rijnstate.nl/aandoening-en-behandeling/dotterbehandeling/>

Nederlandse Hartstichting

www.hartstichting.nl/medicijnen Bekijk ook de voorlichtingsfilmpjes op deze site.

<https://www.hartstichting.nl/hart-en-vaatziekten/behandelingen/dotter-en-stentbehandeling>

Dit is een webpagina met informatie en onderaan kun je doorklikken op de folder.

Harteraad

www.harteraad.nl

<https://www.harteraad.nl/kennis-tools/leven-met/> is specifiek voor patiënten en bevat veel informatie.

Op YouTube: zoek op 'dotterbehandeling' en 'stentbehandeling'.